

TĚLO NIKDY NENÍ SCHOPNO STOPROCENTNĚ LHÁT

rozhovor s dramatičkou a lektorkou Danielou Fischerovou

Hrála jste někdy v amatérském divadle?

Nikdy nehrála a nikdy nechtěla. Já jsem ta holčička, co nikdy nechtěla být herečkou.

Viděla jsem, že chodíte na všechna představení. Chodíte běžně do divadla? Je pro vás navštěvování amatérských inscenací něčím speciální?

Jestli dobře počítám, tak jsem odsloužila pětadvacet sezon na Jiráskově Hronově. Tam, když to odsýpalo, tak člověk viděl za týden třeba třicet představení. Další tři roky jsem vedla seminář v loutkářské Chrudimi, kde byla zase představení jiného typu. Málokdo vstřebal tolik amatérského divadla. Ale do tzv. opravdového divadla chodím zřídkka.

V čem je to pro vás jiné?

Vystihuje to slovo „zajímavější“. Nabídka na Hronově je pestřejší. Obrovská všehochuť – od velkých tragédií po dětské divadlo. Amatérské divadlo víc přeje experimentům – povedeným i nepovedeným. Takzvaně vážné divadlo si musí dávat sakra pozor, aby nepřesláplo, ale amatérskému divadlu je to úplně jedno.

Jak začínalo vaše učení? Proměnilo se nějak?

Na Hronov jsem byla poprvé pozvaná jako autorka k besedě. Když se mě ptali, jestli nechci vést seminář na téma nonverbální komunikace, říkala jsem, že můžu odvést jednu přednášku. Ale že na to, abych osm dní něco předávala, toho zase tolik nevím. A pak, když na mě takzvaně pustili seminaristy, jsem žila v panice, že vydržím dva dny a ve středu už neřeknu ani blaf. Mělo to tu výhodu, že mí seminaristé také nevěděli mnoho. Před třiceti lety nebylo ještě téma nonverbální komunikace tak běžné, dneska to najdeme v každé učebnici, materiálů je spousta. Za těch třicet let se nasbíralo tolik informací, že už musím hodně vybírat, co do pěti dnů semináře narveme.

Pamatujete si, s jakými tématy jste tenkrát začínala?

Už vám to neřeknu úplně přesně. Asi to bylo to, co jsme dělali dnes. Takový ten povinný obecný úvod – odkud kam

vede náš terén a k čemu je dobré se jím zabývat. To jsme si dnes odbyli a už půjdeme po specifických tématech. Řekla bych, že zítra dáme gestikulaci, chování v prostoru anebo zrak. Jsem ráda, když se studenti ptají a když mají nápady, připomínky a vlastní zkušenosti. Nonverbálka má sice vlastní pravidla, ale každý to prožívá jinak. Velmi mě těší, když lidé přinášejí svoje zkušenosti. Jak přichází lidé z různých odvětví s různými koníčky, tak mě za ten týden vždycky někdo něčím obohatí. Samozřejmě se občas stane, že nějaké téma drnkne o osobní notu, ale na konkrétních problémech, touhách a svízelných seminaristů nepracujeme. To se tam nevejde.

Jednou jsme na Chrudimi dělali téma dominance-submise. Poprosila jsem seminaristy, aby intuitivně udělali řadu, kde budou na jedné straně ti největší dominátoři, a na druhé ti nejsubmisivnější, kteří se rádi podřídí. Ať si to udělají, jak chtějí. To je vždycky zajímavá strkanice. Nikdo neví, jak se k tomu postavit. Seminář neskončí, dokud neudělají řadu, dokud se každý nebude cítit na svém místě. Na tom dominantním konci se mně dva kluci seprali o první místo a jeden z nich se tak namíchl, že odešel a prásknul za sebou dveřmi. Myslela jsem, že už neprijde. Druhý den přišel a omluvil se. Říkala jsem jim – dobře si pamatujte, co jste viděli. Takhle to vypadá ve skutečném životě.

pokračování na straně 9

JSME ZATÍM POSLEDNÍM ČLÁNKEM ŘETĚZU OCHOTNÍKŮ

Rozhovor s herečkou Zuzanou Klusalovou a hercem Petrem Škrabalem

Jak vlastně v Morkovicích žije legenda Marie Tylové?

Petr Š.: Marie Tylová v Morkovicích zemřela a obec se o hrob neustále stará. Odkaz existuje a stále žije.

Zuzana K.: V Morkovicích není nikdo, kdo by Marii Tylovou neznal.

Petr Š.: Její smrt byla impulsem k založení ochotnického divadla v Morkovicích a my jsme zatím posledním článkem řetězu ochotníků.

Vaše současné ochotnické divadlo vzniklo před 17 lety. Jaký repertoár vám by vlastní?

Petr Š.: Začínali jsme na bulvárních komediích, postupovali jsme přes Shakespeara, až jsme se dostali k tvorbě Marie Tesař a u té jsme teď ukotvení.

Proč jste se rozhodli vztáhnout k vaší legendě Marii Tylové?

Petr Š.: Je to jistým způsobem završení nějaké etapy, dá se říct, že téměř i desetileté. Museli jsme se k tomu propracovat. A k ní jsme se vztáhli jako k vlastnímu předobrazu. Ona je opravdovým naším největším momentem a my jí touto hrou skládáme poctu.

Co pro vás jako herečku znamená postava Marie Tylové? Zjišťovala jste si o ní informace, abyste ji dokázala nějak jevištně uchopit a vyhovět vaší kolektivní režii?

Zuzana K.: Měla jsem velké plány. My jsme tuhle hru totiž měli hrát před covidem, takže jsem si chtěla půjčit všechny ty staré knihy, ze kterých Marie Tesař čerpala, když psala hru. Pořádne si to všechno načíst a vnímat. Bohužel přišel covid a hra se na několik let odložila a nevědělo se úplně, jestli se poskládáme dohromady, jestli ji budeme znovu hrát. Takže jsem to neudělala. A pak jsme inscenaci dávali dohromady a za čtyři měsíce jsme to zvládli. Za tu dobu jsem neměla čas a prostředky k těm knihám sáhnout, ale načetla jsem si aspoň to, co bylo na internetu, i když tam toho moc není. A tak nějak jsem vycházela z těch internetových krátkých článků a pak ze sebe. Pak už jsem to nechtěla měnit.

Jaká podle vás je Marie Tylová?

Petr Š.: Náš základní předpoklad je, že byla stejně moderní jako všechny

moderní holky dnešní. A takhle jsme ji chtěli i představit. Ne jako muzeum, ale současnou postavu. A musím se trošičku vrátit a opravit vás ohledně kolektivní režie. Ne, paní Marie Tesař má u nás všechno pevně v rukou. Demokracie v souboru samozřejmě neexistuje. Zezačátku jsme se o ni pokoušeli, ale to byla slepá ulička.

A jak vaši sousedé vzali tuto inscenaci, když jste ji poprvé hráli v Morkovicích? Tam jste měli premiéru, předpokládám.

Zuzana K.: Poprvé jsme hru hráli na Hanáckém divadelním Máji v Němčicích. Tam máme standardně premiéru, protože nikdy nestíháme mít premiéru v Morkovicích.

Petr Š.: Nejlepší múzou je termín, že ano. Ale v Morkovicích jsme inscenaci také hráli a lidé od nás jsou na naši tvorbu zvyklí, myslím na těch 10 let, kdy se věnujeme tvorbě Marie Tesař. Náš styl znají a vědí, že se vážnými věcmi prokousáváme komediálními a někdy až ironickými a satirickými přístupy.

Martin Rumler

HLEDÁ SE ZÁMEČNÍK

Žila, byla, Léta Páně 1868 odešla z tohoto světa a upadla v zapomnění. A kdyby Marie Tesař s Morkovskými ochotníky z Morkovic neuctila její památku inscenací Marie, dcera Kajetánova, dlela by v zapomnění doposud. O kom je řeč? O Marii Tylové, dceři Josefa Kajetána Tyla, mladé herečce, která zesnula právě v Morkovicích.

Marie Tesař se svým souborem ji zpět na svět přivedla a volyňské divácké obci ku zhlédnutí předložila pohnuté dokumentární drama o dívce krácející ve stopách svého proslulého otce a bojující z divadelních prken proti německému jařmu, pod kterým český národ v útrobach „žaláře národů“ Rakousku-Uhersku úpěti musel.

Těžko dnes soudit, jaké byly skutečné postoje Marie Tylové, zda následovala obrozené vzory ze setrvačnosti či byla opravdu zapálenou bojovnicí proti germanismu. Bohužel, stejně těžko se posuzuje, jaký byl v tomto ohledu skutečný záměr Marie Tesař. Kvalitu německé i české kultury inscenace zobrazuje toliko parodickým způsobem. O německém útlaku se spíše mluví, než že by se o něm hrálo. Marie Tylová prochází dějem aniž by nesla významnější dramatický konflikt s čímkoliv. Dobový rámec je zobrazen natolik rozvolněně, že nelze jednoznačně rozeznat, co jsou inscenátorské nedotaženosti a co pokusy o vědomou mystifikaci – jinak řečeno, není jednoznačné, co je pouhá nešikovnost a co je záměr.

Je to velká škoda, protože primární námět je výborný a každá snaha o autorskou inscenaci se rozhodně cení. Což potrhují! Krom toho je nepochybné, že Marie Tesař se svým sympatickým souborem k látce přistoupila svědomitě a s invencí. Žel, přesto se zprvu kompaktní tvar postupně rozpadá do pásma nesourodých scén, které nezanechají ani výraznější emocionální zážitek (na to by asi byla potřeba pro Marii Tylovou vytvořit silnější dramatický akord), ani nezarezonují nějakým jednoznačným poselstvím, které by si člověk z inscenace odnesl. Přitom to se tam nabízí: Idea „čechoněmectví“ – pokud ne vyložene smíření, pak nalezení konstruktivního způsobu soužití a spolupráce - když už ne díky vzájemným sympatiím, tak alespoň z praktických důvodů a na základě slušnosti a tolerance.

Ale těžko říct, jestli Marii Tesař šlo v Marii Tylové právě o toto. Proč? I když souboru a viděné inscenaci fandíte, chybí klíč, který by divákům odemknul dveře k plnému pochopení záměru a potažmo plnokrevnému divadelnímu zážitku.

ŠANCE inscenace na účast v programu Jiráskova Hronova 2024: ...zeptejte se piknikového věštce Jaromíra Hrušky.

Kateřina Baranowska

Bohužel mě to uspávalo, snažili se o humor, ale vycházel mi z toho hlavně nepatřičný patos. Strašná škoda, protože herecky jsou šikovní a s lepší hrou a režii by jejich práce nepřicházel vniveč.

Martin z Jihlavy

Já nevím, jsem zaskočen a asi tomu nerozumím.

Jiří z Rakovníka

Já nic neřeknu.

Karel z Vršovic

Měla jsem co dělat, abych neusnula. Pardon, ale těšila jsem se, protože mám historii ráda. Takže jsem čekala něco, něco a přišlo nic, nic.

Jaroslava z Českého Krumlova

Poprvé jsme se podívala během představení na Pikniku na mobil po 14 minutách. A pak ještě několikrát.

Jana z Brna

Alfred Jarry: Král Ubu aneb Mše za vznešené duše

KAŽDÉMU JE BLIŽŠÍ JINÁ HRA

Rozhovor s režisérem Zdeňkem Tesařem a souborem

(ještě před první otázkou) Všichni: Mluvíme jako prasata. Pozor!

To zní, jako že vám to někdo řekl.

Všichni: To nám řekli na rozboru. Ale my to víme.

Řekněte mi, jak vybíráte texty?

Zdeněk Tesař: Jsme základní umělecká škola a tohle je tzv. studium pro dospělé. Na začátku školního roku vůbec nevíte, co budete mít za ansámbl. Věděl jsem jen o někom a věděl jsem, že předtím dělali konverzační detektivku s někým úplně jiným. Říkal jsem si, že zkusíme nějakou absurdní věc – Jarryho. Tisíckrát prošpikované téma, teoretiky i praktiky, tak se s tím zkusíme nějak porvat. Téma jsem nějak uchopil dramaturgicky, předložil souboru a soubor to postupně uchopoval herectvy. Jeden, druhý, třetí, čtvrtý – učí se na tom dělat divadlo.

Takže jste neodporovali? Nejste tvrdohlavý soubor?

- Původně jsme dostali na výběr úplně jinou hru – Rej. A tu jsme odmítli. Nezaujala nás, ale Ubu ano, protože reflektuje svoji dobu, ale lze se k němu vztáhnout i z obecnějšího

hlediska. Teď jsme rádi, že to hrajem, i když ze začátku jsme byli trochu nešťastní.

- Jak kdo – někdo byl nadšenější. Klárka si stěžovala, že to je divný. Mně se naopak líbilo.

- Mně to ze začátku přišlo jako hrozně divný text a nevěděla jsem, co s ním. Měla jsem problém vůbec pochopit, o čem to je. Začalo se mi to strašně líbit až ve chvíli, kdy jsme to začali dělat na jevišti, začali jsme si s tím hrát a vymýšlet situace.

Znamená to, že se tenhle soubor příští rok promění?

Všichni: Obsazení souboru trochu plave. Někdo to dělá deset let, někdo dva roky. My jsme v letošním školním roce v obdobné partě dělali ještě Ivanova. To byl zase opačný úkol. Od absurdního, trochu divného kusu, jsme zkusili realismus se vším všudy. U Ivanova už se velká část úkolů přesunula z režiséra na některé členy souboru. Výběr hudby, kostýmy a podobně.

Takže si vybíráte texty podle toho, abyste se na nich učili něco nového?

ZT: Přesně tak. Je to škola jednotlivých žánrů – jednotlivých druhů a

způsobů herectví. Postupně deleguji jednotlivé povinnosti a do nové sezóny nastupujeme úplně na volno. Budou dělat svoje autorské představení, kde máme v týmu režiséra, dramatika, kostymérku, hudebníka – a já už jsem jenom na to, abych za nimi zamknul.

Soubor: Je to další experiment, který nás láká. Pro mě osobně byla důležitá látka Ivanova, protože hraju postavu Anny. Sama řeším podobné věci, takže ta hra pro mě byla hodně silná a pro ostatní třeba tolik ne. Každému je bližší jiná hra. Mně zase nebude tak blízká ta autorská věc, ale věřím tomu a jsem zvědavá na to, co bude. Dohromady budeme mít na repertoáru tři věci. Já dělám divadlo už deset let a vždycky jsem si to tak přála.

Kdybyste si mohli přát pro soubor úplně cokoli, co by to bylo?

Všichni: Čas. Aby všichni členové souboru měli vždycky čas. A vždycky zápal.

Johana Jurášová

KRÁL UBU JE MRTEV... AŽ ŽIJE KRÁL!

Divadelní soubor HKU Divadla Jesličky Josefa Tejkla z Hradce Králové sáhl, pod vedením Zdenka Tesaře, po skvělém kusu světové dramatické literatury a to po Králi Ubu, titulu označovaném za předchůdce absurdního dramatu, od francouzského básníka, romanopisce a dramatika Alfreda Jarryho. Výrazně uchopená inscenace, jak po výtvarné, hudební, tak i po stránce režijně herecké... je až po okraj napěchovaná energií mladého kolektivu. Mladí interpreti se po hlavě vrhají do každého obrazu hry, do každé situace... jako by skutečně bojovali za svého špinavého tlustého, páchnoucího a všeho schopného Krále Ubu.

Hudební plán vhodně vybraných Biberových skladeb jednoznačně odkazuje na mísení tzv. „vysokého“ a „nízkého“... „sakrálního“ a „profánního“ a v alegorii děje Krále Ubu také mísení „tragédie“ s „komedií“. A stejně významotvorně se pracuje i se scénografií. Všechna přichystaná prostředí se využijí a rekvizity taktéž. Mobilní trůn (invalidní vozík), se kterým se dá, v případě potřeby, vládnout po celé Evropě. Stačí tam na trůnu dojet, zajistit tu kterou zemi a může se vládnout. Výpravě také dominuje na horizontu tribuna nebo balkón, který se může v případě potřeby proměnit v loutkové popravistiště... spodní část se dá posléze využívat jako skryš nebo únikový tunel.

Motivy polských a ruských králů stojí v kontrapunktu s tažným králíkem zapřaženým za či před trůn. Militaristické kostýmování proti špinavým podvlíkačkám Krále Ubu fungují v kontrastu s pláštěm krále. Obdobně působí i velký hrnec s obří měchačkou k nakrmení lidu a podřízených... nejlépe v množství, které by jim zapalo hubu. Tyto všechny motivy se stýkají v jednotlivých situacích, které bohužel nejsou od sebe příliš kontrastně oddělovány. Občasné zastavení v tempu by divák jistě ocenil, a pokud by se podařilo některé situace ještě více akcentovat a vypointovat v kontrapunktu, pomohlo by to v rytmu inscenaci jako celku.

Jistá univerzálnost, se kterou inscenace pracuje, vychází podle mě z vnímání dnešního globalizovaného světa, který je si v mnoha ohledech velmi podobný. Politická situace v mnoha zemích Evropy, ale i v USA je vykloubená a na místo lídrů se dostávají čím dál častěji Ubuové, kteří jsou velmi často nahrazováni svými ještě horšími nástupci. A je jedno zda se tomu tak děje v Polsku, Rusku, Francii, Itálii či Spojených státech.

A Matky Ubu jako produktoví PR marketéři pracují už po celém světě na dalších a dalších lídrech stejného či ještě horšího stříhu. Děkuji za inscenaci, která mě svou obrazivostí dostala až do tunelů... někde uprostřed Gazy.

ŠANCE inscenace na účast v programu Jiráskova Hronova 2024: 70%

Jaromír Hruška

Za mě dobrý. Nejvíc v paměti mám vypálený stroboskop. A to doslova. Ono se to moc krásně sleduje, ale strašně to bolí.

Lukáš od Prahy

Oceňovala jsem vitalitu herců, jejich nasazení a také režii. Kdysi jsem ji viděla Na Zábradlí s herci Libíčkem a Chýlkovou. Dnešní hra nebyla ve srovnání s někdejšími zážitkem vůbec špatná.

Věra z Prahy

Já sem tam viděla i dobré divadelní nápady.

Gábi z Jablonce

Mně se to líbilo. Co tobě?

Jarda z Krumlova

Bavily mě loutky. Hlavně zabíjení těch dvou královských synů. Ale třeba když si přehazovali výhruzně zbraň z ruky do ruky, tak mi chvilku trvalo, než mi došlo, co dělají.

Hana z Prahy

CHTĚLI JSME DO ŽENITBY RAZANTNĚ SÁHNOUT

Rozhovor s režisérem Štěpánem Kňákalem

Štěpáne, proč sis vybral Ženitbu?

Nějakým způsobem jsem si zamiloval Hráče i Revizora. A pak v rámci složení souboru i našeho snažení nám s Lukášem Křížkem, který mi dramaturgicky pomáhal, přišla Ženitba jako největší výzva. Protože jak se říká, z té svaté gogolovské trojice je Ženitba kapánek slabší než ty dvě zbylé. Takže nám to přišlo jako výzva, a proto jsme se rozhodli do textu razantně sáhnout.

Silnou součástí tvojí inscenace je hudba, kterou asi 99,9 procenta diváků doteď neslyšela. Jak ses k té hudbě dopracoval?

No to je tak, když máte jednu kamarádku, která je zároveň Lukášovou partnerkou a narodila se v Rusku. Oksana Kaplanová pořád poslouchá ruskou nezávislou muziku, exilovou, protože drtivá většina těch kapel žije v emigraci. Naše myšlenka byla použít ruský punk či hip-hop, protože to tím nakopneme. Řekli jsme Oksaně, ať nám vytipuje kapely, my jsme si vybrali nějakých pětadvacet písniček a Oksana dostala další úkol odebrat

skladby, které mají politický podtext. Kapely je totiž hodně mají, ale my to tímto směrem nechtěli vzít.

Jak dlouho trvalo dát dohromady „nekonečně“ dlouhou mlčící scénu rozhovoru mezi Podkolesinem a Agafiou? Narážel jsi na to, že hercům přišlo, že už mlčí moc dlouho a ty jsi je přesvědčoval, ať ještě vydrží?

Narážel. My jsme tam do nějaké třetí, čtvrté reprízy měli text, ale porotce Jaromír Hruška nám řekl, ať text vyhodíme a oba mlčí. Zkusili jsme to, zkoušeli a zbytek souboru se na to podíval z hlediště, aby prověřil, zda to funguje. A fungovalo.

Takže do inscenace i po premiéře sáhnete a uděláte nějaké změny?

Ano, pokud dostaneme zpětnou vazbu, prověříme to na zkouškách a třeba i něco změníme. Ne nějak překotně, honem honem, ale dáme si na to čas a zjistíme, zda se to hodí a funguje to.

Prosím tě, Kočkareva hraje Tomáš Kadlec, kapitán superligového flor-

balového týmu z České Lípy. Jak se vrcholový sportovec dá nalákat na amatérské divadlo?

Florbal není placený, takže to bylo snazší. Tomáš je manželem Aničky, která hraje Duňasu, a oba hledali i nějaký společný čas. Zpívají spolu ve sboru a řekli jsme si, že zkusíme i divadlo. A začalo to fungovat.

Pro Tomáše to byla první herecká příležitost?

Vlastně ano, i když prý někdy před deseti lety hrál v Bakově nad Jizerou prince v pohádce.

No a na jevišti jsme ve Volyni viděli i tebe, i když dobře víš, že režisér by neměl zároveň hrát.

Jsem alternace. Domluvili jsme se tak s Jirkou Gottlieberem, který celou roli nazkoušel, ale je hodně časově vytížený. Pokud tedy přijde kolize, ujmu se té role já. Přece jen je to jednodušší, když jsem celou aranž té role dělal a znal jsem to.

Martin Rumler

MUSÍ SE ČLOVĚK OŽENIT?

Gogolova *Ženitba* je opravdovou stálicí na divadelních prknech leta letoucích. Příběh *Podkolesina* (v některých překladech *Podkolatova*) zná alespoň v základních obrysech snad každý divák. Tentokrát jsme viděli verzi od souboru Divadelní klub Jirásek z České Lípy. Nutno přiznat, že tvůrčí tým si je vědom obeznámenosti diváků s předlohou a přistupuje k textu zajímavým autorským způsobem.

Za zmínku stojí už textová úprava, která je poměrně razantní a do jisté míry úctyhodná, protože v základních obrysech odvypráví celý příběh ve zkratce a s jasným inscenačním záměrem. Tomu jde na ruku i nekompromisní režijně dramaturgická vize, která se nebojí nových nápadů, je konzistentní po celou dobu inscenace a záleží pouze na divákovi, jestli ji přijme, nebo ne. Nutno dodat, že co do výkladu jednotlivých situací je inscenace často velmi nápaditá, odvážná a neotřelá, především ve své schopnosti divadelní zkratky (např. slavný dialog Agafii a *Podkolesina* odehraný bez jediného slova). Ovšem na druhou stranu, v této divadelní zkratce se ztrácí některé podstatné informace, především o motivacích jednotlivých postav. Celková výpověď je myslím zřejmá, ale ztrácel jsem se v mnoha jednotlivostech, a to předlohu dobře znám. Největší problém jsem měl právě v motivacích některých postav. Bohužel zrovna těch dvou nejdůležitějších – Kočkareva a *Podkolesina*. U Kočkareva jsem dlouho tápal, co je zač a o co mu jde a krátké vysvětlení v jednom dialogu, navíc lehce situačně podehraném, se ve výsledku ukázalo jako nedostačující, protože nebylo důsledně inscenačně naplněné. U *Podkolesina* jsem měl ještě větší problém v rozklíčování motivací a doteď vlastně nevím, co je ta postava zač a proč jedná tak, jak jedná. Zpočátku tajemství fungovalo osvěžujícím způsobem, ale ke konci tato nejistota začala inscenaci lehce podkopávat nohy. Ve chvíli, kdy nevím, proč se *Podkolesin* chce oženit (je to tím, že na začátku čte „*Ženitbu*“ a Kočkarev ho slyší a špatně si to vyloží?), proč sebou nechá manipulovat, jaké má zázemí, postavení a vztah s Kočkarevem, tak si v takto autorsky pojatém výkladu musím pouze domýšlet důvody, proč se děje to, co se děje a myslím, že se tím pádem může stát, že se divák začne v některých věcech ztrácet. Matoucích detailů je v inscenaci více, ale většinou se mi podařilo rozklíčovat, co mají znamenat, ovšem až během přemýšlení po skončení inscenace.

Každopádně *Ženitba* z České Lípy má jasný tah na bránu, dobrý temporytmus, spoustu výborných režijně dramaturgických nápadů i hereckých výkonů (zvláště pochválit musím dámskou část ansámblu). Je vidět, že představení má jasný směr a je ve zvolených prostředcích příjemně nekompromisní, čehož si vážím a cením. Škoda ale výkladových nedostatků, protože podobně uchopený tvar bych klidně snesl o dvacet minut delší a tím pádem bohatší.

Každopádně už takto autorské uchopení známé klasiky si zaslouží smeknout pomyslný klobouk a myslím, že nechybí málo, aby byl zážitek ještě lepší.

Adam Doležal

Trochu málo pro mě byl vidět důvod nebo motivace Kočkareva k tomu se sám oženit. Naopak mi skvělá příšlá scéna němého rozhovoru a muzika. To byla pecka. A představitelka nevěsty byla excelentní.

Martin z Jihlavy

Proč to udělal? Proč to udělal?

Jiří z Rakovníka

Viděl jsem to už na premiéře a pořád přemýšlím nad tím, v čem je to jiné než tehdy. Nevím.

Pavel ze Suchdola (toho v Praze)

Ženitbu jako diskotéku jsme ještě neviděla.

Jaroslava z Českého Krumlova

Nádherné. Hlavně se mi líbila nevěsta a věřím, že Štěpán půjde v těch režisérských šlápěch dál

Milan z Týna nad Vltavou

BEZCHARAKTERNÍ ZABIJÁK JOE

Divadelní studio D3 z Karlových Varů patří k „ostříleným“ souborům, které se nebojí velkých výzev. Proto mne nijak nepřekvapilo, že dramaturgicky sáhl po jednom z klenotů moderní světové dramatické literatury, hře amerického herce, dramatika a scénaristy Tracyho Lettse *Zabiják Joe*. Textu, který se báječně čte, avšak o to hůře inscenuje.

Scéna Luboše Štěpána vytvoří předloze adekvátní hrací prostor plný detailů a rekvizit potřebných k odehrání této tragédie formou komedie, v duchu autora. Anna Ratajská oblékne dramatické postavy do kostýmů, které nám evokují jejich typ a sociální zařazení. Režie Anny Ratajské a Viktora Braunreitera přivede na jeviště zkušené herce, kteří mají chuť i schopnosti představení odehrát, vědomé si jednotlivých situací předlohy. Vše je ideálně připraveno pro interpretaci textu, který již opravdu není tak šokující a pobuřující, jako v době svého vzniku.

Sledujeme průběh představení inscenace, která bezbolestně klouže po povrchu Lettsova textu. Inscenace, která je zábavná a legrační... inscenace, která občas zvažní. Herci důsledně hrají v komfortní zóně typů svých postav. Vděční diváci uznale pokývují hlavami a cítí se bezpečně, aniž tuší, že sledují pouhou rekonstrukci případu „Lex Zabiják Joe“.

A v čem je tedy problém? Zdá se, že především v tom, že tato hra nebyla autorem napsána proto, aby se divák cítil komfortně, ale právě proto, aby ho donutila vystoupit ze své komfortní zóny a přemýšlet nad tím, zda to, čemu se směje, nevypovídá spíše něco o jeho charakteru, než o charakterech dramatických postav hry. „Bezcharakterní“ postavy komedie typů přeskakují ze situace do situace. Bez zkušenosti, bez poučení z předešlého děje a bez vývoje vztahů mezi jednotlivými postavami. Postavy neřeší, co je správné a co není... jsou to pouhé typy, které neřeší „morálku“ provedeného a odjednaného.

A já tvrdím, že v „Zabijáku Joe“ se bez charakterů neobejdeme. Typ je skvělý pro situaci, ovšem nikoliv pro téma. Pro téma se potřebujeme ponořit mnohem hlouběji do jednotlivých postav. U postavy Chrise sice vidíme náznak charakteru člověka, který řeší své jednání, ale my ještě potřebujeme charaktery všech ostatních postav, ve kterých se bude zrcadlit charakter Chrisův. Potřebujeme vidět do duše všem skrze jejich jednání a alespoň letmé zhodnocování situací. Kdo je Joe, kdo je Wicky, Sharla a Ansel? Do jakého prostředí hodlá Vicky přivést své dítě? Uvědomuje si to? Potřebuji rentgenové charakterové prosvícení u všech postav prostřednictvím jejich jednání v situacích! Sebedokonalejší znázornění typu je příliš odtaziť, neautentické... a řekl bych až nepoctivě vůči autorovi. A to nevykompenzuje ani hromadná vražda na konci příběhu, ani případný standing ovation na konci představení.

ŠANCE inscenace na účast v programu Jiráskova Hronova 2024: 65%

Jaromír Hruška

SPONZOŘI DIVADELNÍHO PIKNIKU 2024

MINISTERSTVO
KULTURY

Národní informační
a poradenské
středisko

N I
PO S
pro kulturu

Místní
Kultura pro kulturu
z regionů

Restaurace

Na Nové

SSaJS
VOLYNĚ

DIVADELNÍ SPOLEK
Piknik
VOLYNĚ

JIMI
Textil®

ZMSERVIS

Rumpold
PART OF SAUBERMACHER

Zaneta
kosmetický a estetický salon

HOORAY.CZ
VÝROBA DÁRKŮ NA MÍRU

VOLYNKA
ČESKO-ANGLECKÁ ZÁKLADNÍ ŠKOLA

VOŠ
SPŠ
VOLYNĚ

ROZHOVOR

...dokončení ze strany 1

Věnujete se především čtení a vysílání signálů neverbální komunikace. Je tam přítomné i téma partnerství, dialogu?

Ne. Dialog neděláme. Velmi šetřím časem, na to jsou tu jiní lektori. Hodně se zabýváme herectvím. Dnes jsem vysvětlovala svým milým studentům, že herectví není nic jiného než práce s vlastní neverbalitou. Text vám dodá autor, škrty udělá dramaturg, ale to, co činí jednoho herce špatným, druhého průměrným a třetího skvělým, není nic jiného, než jak ten herec stojí, mimuje, gestikuluje, intonuje, stříhá ušima, ježí vlasy. To jsou jeho prostředky.

Přemýšlíte v tomto kontextu o autenticitě?

K základům nauky patří, že neverbalita koření v naprosto nevědomém. Tělo něco dělá úplně samo, a my si to ani neuvědomujeme. Postupuje to po vzestupné škále od nevědomého přes polovědomé až ke druhému pólu, kdy je to plně vědomé. Když si při představování potřese rukou, obě víme, co tím myslíme. Je to zaužívané gesto. Když lžeme a začneme se třeba drbat na hlavě, tělo to netuší, dělá to samo. Má své vlastní důvody, proč to dělá, o kterých rozum nic neví. To, čemu říkáte autenticita, je přechod od pólu hluboce nevědomého, zautomatizovaného, řízeného jinými silami než rozumovými, až po ten pól, kdy je to dohodová záležitost. Je to jistá společenská smlouva, že v divadle se bude tleskat. A toho nevědomého je víc. Většina neverbálky je nevědomá, nebo jen mírně zvědomělá. Řeknu vám to na srozumitelném příkladu. Tělo nikdy není schopno stoprocentně lhát. Samozřejmě, že předstíráme i neverbálně. Kdybychom tuto schopnost neměli, tak nikdy žádné herectví nevznikne a my tady nesedíme. Důraz je ale na

slově stoprocentně. Je tam podivnost, která mě zajímá psychologicko-filozoficky dlouhá léta a nevím tomu konce kraje. Když lžeme, tělo si hledá způsoby, jak to na nás prásknout. Vždycky se nějaký najde, vždycky to někde unikne. Závisí na dovednosti dekodérů, jestli jsou to schopni přechíst nebo ne. Ale když se to řekne hodně zjednodušeně, tělo je pravdomluvnější než my. Immanuel Kant říká, že jen dvě věci ho uvádějí v úžas – hvězdné nebe nad hlavou a mravní zákon v nás. Tak nevím, jestli je to nějaký tajný mravní zákon v nás. Ale tělo nám nedovolí úplně lhát. Zalžete mimikou a prozradí vás ruce. Ovládnete ruce, prozradí vás nohy. Čím dále od mozku, tím hůř se to hlídá. Ohlídáte si i nohy a začnou vás zrazovat vegetativní projevy jako zrudnutí, roztřesení, zvýšený hlas. Tělo má desítky a desítky prostředků pro to, aby řeklo – hele, on kecá.

Máte v poslední době nějaké oblíbené slovo?

Vím, jaké mám velmi neoblíbené. Kandidát je slovo jakoby. To je plevelné slovo, které tu vládne už několik desítek let. Nebývalo to, je to určitá novinka. Běžná řeč je vždycky zrcadlem doby. A to, že nejplevelnější slovo je jakoby říká, že nic není pravda, nic není autentické. Všechno je jenom jakoby. A lidi to neslyší. Mezi oblíbenými žádného superkandidáta nemám. Ale nejspíš se bude nacházet někde v oblasti ticha a klidu.

Myslíte zvukově nebo tematicky?

Všeobecně. Asi to souvisí s věkem. Už dávám přednost poklidné zátočině před rozbouřeným mořem.

Johana Jurášová

DIVÁCKÉ ŘADY (PERMANENTKY)

ZELENÁ PERMANENTKA

2. července 2024

10.00 Divadlo RADAR, Praha / Belgická rybka
11.40 Betonový trávník, Most / Plešatá zpěvačka
14.00 Divadlo SoLiTEater, Praha / Strážci Tádž Mahalu

4. července 2024

17.30 Antonín Puchmajer D. S., Praha / Sklizeň

ŽLUTÁ PERMANENTKA

2. července 2024

14.00 Betonový trávník, Most / Plešatá zpěvačka
17.00 Divadlo RADAR, Praha / Belgická rybka
19.45 Divadlo SoLiTEater, Praha / Strážci Tádž Mahalu

4. července 2024

14.00 Antonín Puchmajer D. S., Praha / Sklizeň

BÍLÁ PERMANENTKA

2. července 2024

14.00 Divadlo SoLiTEater, Praha / Strážci Tádž Mahalu
17.00 Divadlo RADAR, Praha / Belgická rybka
19.30 Betonový trávník, Most / Plešatá zpěvačka

4. července 2024

17.30 Antonín Puchmajer D. S., Praha / Sklizeň

BLONDKONCERT!

Pozor, pozor! Kromě zpěvačky plešaté dnes na Piknik dorazí i zpěvačka blond! V úterý 2. července od cca 23:30 (hned po posledním rozborovém semináři) proběhne ve velkém sále Na Nové koncert písničkářky Evy "Blondýny" Sukové.

CO SE DĚJE NA TRÁVĚ

PROGRAM

Úterý 2. července 2024

09.00 – 13.00

Semináře

10.00 – 11.20, Na Nové – parter

Divadlo RADAR, Praha / režie:

Lukáš Křížek

Léonore Confino: **Belgická rybka**

11.40 – 12.35, Na Nové – jeviště

Betonový trávník, Most / režie: P. Skála

Eugène Ionesco: **Plešatá zpěvačka**

13.00 – 14.00, Malý sál - Oběd

14.00 – 14.45, Na Nové – jeviště

Betonový trávník, Most / režie: P. Skála

Eugène Ionesco: **Plešatá zpěvačka**

14.00 – 16.00, Pošumavská tržnice

Divadlo SoLiTEater, Praha / režie:

Libor Ulovec

Rajiv Joseph: **Strážci Tádž Mahalu**

17.00 – 18.20, Na Nové – parter

Divadlo RADAR, Praha / režie:

Lukáš Křížek

Léonore Confino: **Belgická rybka**

18.20 – 19.30, restaurace - Večeře

19.30 – 20.25, Na Nové – jeviště

Betonový trávník, Most / režie: P. Skála

Eugène Ionesco: **Plešatá zpěvačka**

19.45 – 21.45, Pošumavská tržnice

Divadlo SoLiTEater, Praha / režie:

Libor Ulovec

Rajiv Joseph: **Strážci Tádž Mahalu**

22.00 – 23.30, Malý sál

Diskuse (Belgická rybka, Plešatá zpěvačka)

23:30, Na Nové

koncert Blondýna

Zpravodaj XXXII. celostátní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla
Divadelní Piknik Volyně 2024.

Redakce: Johana Jurášová, Pavlína Schejbalová,
Jaromír "Kaťák" Hruška, Martin Rumler, David Slížek.
Vydává DS Piki Volyně. Náklad 100 výtisků.